

Webinar Standardromkatalog

Pål Ingdal
Seksjonsleder
Funksjonsplanlegging

Eva Kvål
Prosjekteier
Standardromkatalog
Prosjektleder
Kunnskapsbanken

Marte Tøndel
Funksjonsplanlegger
Prosjektleder
Standardromkatalog

Litt historikk

- Helt siden 90-tallet har sykehusprosjekter hatt standardromkataloger
- Siden alle prosjekter den gang var selvstendige var bruk av standardrom en måte å kopiere RFP og utstyrslistene til flere rom – for å effektivisere programmeringen
- De ble utviklet i hvert prosjekt og det var ingen erfaringsoverføring og standardisering mellom prosjektene
- Da Sykehusbygg ble opprettet i 2015 lagde Sykehusbygg sin første versjon av en nasjonal standardromkatalog – Denne var satt sammen av det beste fra katalogene til Nytt Østfoldsykehus Kalnes og utbyggingen av St. Olav på Øya
- Siden har Sykehusbygg oppdatert denne katalogen jevnlig basert på erfaringer og evalueringer etterhvert som flere prosjekter har tatt den i bruk
- Sykehusbygg har så langt distribuert katalogen gjennom dRofus og alle nye prosjekter etter 2015 er startet med standardromkatalogen som utgangspunkt.
- I tillegg har en statisk pdf versjon vært tilgjengelig på Sykehusbyggs hjemmesider for oppslag og nedlastning

Hva har Standardromkatalogen vært så langt

Standardiserte beskrivelser av bygningsmessige og tekniske krav til de vanligste rommene i sykehus.

Den gir anbefaling om:

- Romstørrelser
- Romfunksjonsprogram
- Utstyrprogram

Er basert på:

- Erfaringer og videreutvikling som gjøres i prosjektene
- Evalueringer fra ferdige prosjekter
- Kunnskapsgrunnlag for funksjoner

Standardisering av rom i sykehus gir fordeler fordi:

- Gjenbruk av løsninger reduserer prosjekteringstid
- Effektiv på byggeplass, stordriftsfordeler
- Reduserer byggekostnader
- Like løsninger gir enklere drift, enklere opplæring
- Generalitet gir større fleksibilitet på tvers av avdelinger
- Gode generelle rom kan benyttes til mange ulike funksjoner og prosedyrer

Standardisering av rom i sykehus har også noen utfordringer:

- Kan begrense muligheten til å prøve ut nye løsninger
- En risiko for at man tvinger funksjoner inn i rom som ikke passer
- Mindre medvirkning kan gi lavere engasjement og forankring

Standardromkatalog i prosjektdatabase:

Standardromkatalogen ligger ved når det opprettes en database for nye prosjekter i dRofus

Standardromkatalogen i Kunnskapsbanken:

Standardromkatalogen er tilgjengelig i Kunnskapsbanken. Til enhver tid gjeldende versjon.

Database for Standardromkatalog:

Innlogging i selve databasen for standardromkatalogen. Til enhver tid gjeldende versjon.

Logg inn

Bruk moderne innlogging ☐

Tjener
db2.nosyko.no

Database
standardromkatalog

Brukernavn

Kunnskapsbanken

for planlegging og bygging av sykehus

Kunnskapsbanken er en nasjonal portal for deling av erfaring og kunnskap om sykehusbygging i spesialisthelsetjenesten.

Standardromkatalogen

En samling av standardiserte funksjonsbeskrivelser med bygningsmessige og tekniske krav til de vanligste rommene i sykehus

[Glemt passord?](#)

Logg inn

v. 2.14.19.8045

ROM

UTSTYR

RFP

GEOMETRI OG LØSNING

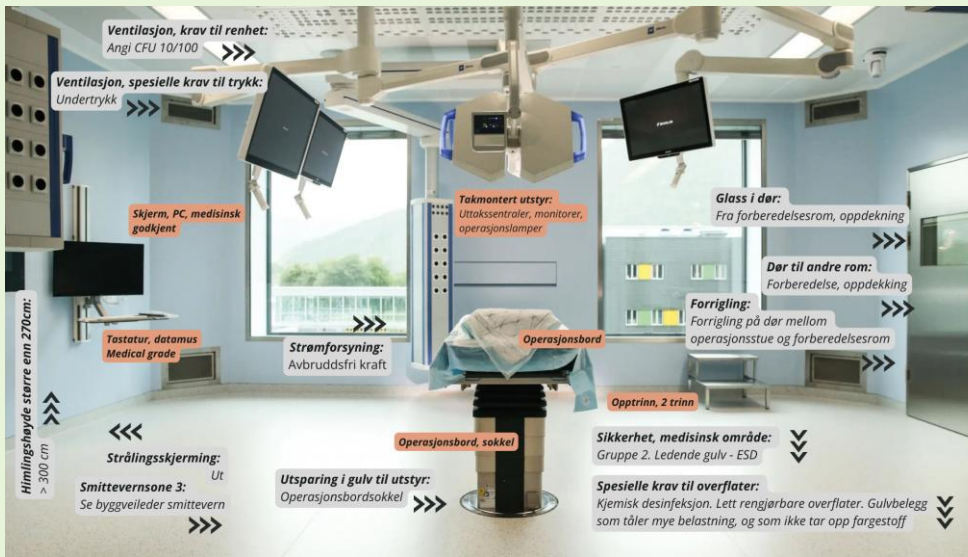

ROM

- Anbefalt standardareal
- Standardrom

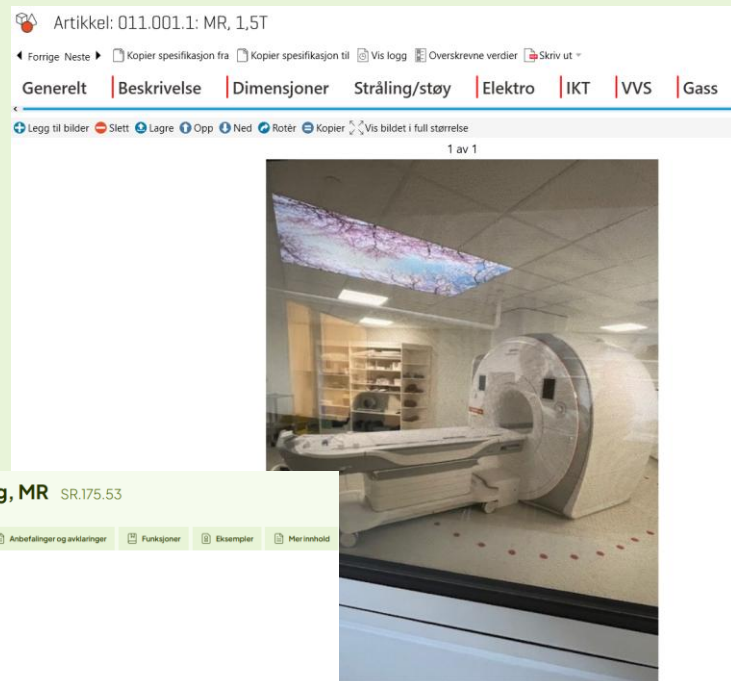
RFP

- Funksjonskrav
- Dynamisk oppdatering av RFP
- Sjekkliste for avklaringer

UTSTYR

- Utstyrslister for standardrom
- Utstyr på programnivå
- Videreutvikles i prosjektene
- Vedlikehold av artikkelregister i database for Standardromkatalogen

GEOMETRI OG LØSNING

- Berike standardrommene med kunnskap, erfaringer og anbefaling om utforming av rom
- Standardisert løsning for standardrommene

SYKEHUSBYGG Funksjonsområder Planlegge og bygge sykehus Tema Standardrom

Kunnskapsbanken for planlegging og bygging av sykehus

Kunnskapsbanken er en nasjonal portal for deling av erfaring og kunnskap om sykehusbygging i spesialisthelsetjenesten.

Funksjoner
Les kunnskapsgrunnlag om de ulike funksjonene et sykehus består av, og finn relevante eksempler

Planlegge og bygge sykehus
Bli kjent med prosessen bak, helt fra prosjektnæring til gjennomføringsfasen

Temasider
Generelle tema på tvers av funksjon og prosess

Standardromkatalogen
En samling av standardiserte funksjonsbeskrivelser med bvninnsmessige og tekniske krav til de vanligste rommene

Eksempel på gode løsningsvalg i prosjekter

Publisert 08.11.2024. Sist endret 03.02.2025

Rediger artikkel i Sanity Studio

Dørstopper PHV (2023)

Sykehuset Sørlandet HF - Kristiansand

1B.4 Normalsengeområde SR.134.02 Senge

SR.134.05 Sengerom, stort, PHV/TSB

Pasientromsdører med lås og adgangskontroll (2023)

Sykehuset Sørlandet HF - Kristiansand

1B.4 Normalsengeområde SR.134.02 Senge

SR.134.05 Sengerom, stort, PHV/TSB

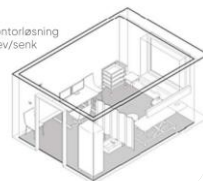

Lydmiljø - gode eksempler (2023)

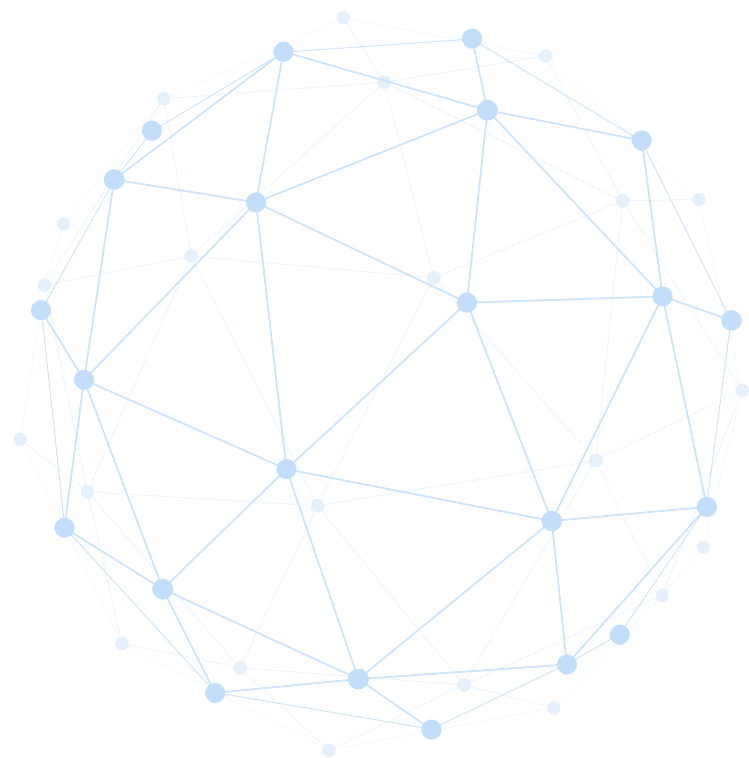
Sykehuset Sørlandet HF - Kristiansand

1B.4 Normalsengeområde

Høyskap på hjul kasse-bakke
Servant
Skjermvegg pasienter
Arbeidsstol
Veggskinne utstyr
Sykeromskanal poliklinikk standard
Undersøkelleslampe
Knagg dobbel
Stol besøk
Knagg dobbel
PC standard kontorløsning
Arbeidsbord hev/senk
Kontorstol
Stol besøk
Modulbord

Kunnskapsbanken for planlegging og bygging av sykehus

Sykehusbygg sitt formål

- samle inn
 - analysere
 - systematisere
 - formidle kunnskap

Veiledere og Standarder,
Evalueringsrapporter, og
Kunnskapsgrunnlag

Dokumenter fra prosjekter

Datakvalitet – «Gårdagens metode»

Kunnskapsgrunnlag

Kap. 1 Sengerom

Kap. 2

Kap. 3

Kap. 4

Kap. 5

Evalueringsrapport

Kap. 1

Kap. 2

Kap. 3 Sengerom

Kap. 4

Kap. 5

Standardroms- katalogen

Kap. 1

Kap. 2 Sengerom

Kap. 3

Kap. 4

Kap. 5

Kobling av informasjon gir lett tilgang til kunnskap

SYKEHUSBYGG Funksjonsområder Planlegge og bygge sykehus Tema Standardrom

Forside > Standardromkatalogen > Sengerom, PHV/TSB

Sengerom, PHV/TSB SR.134.04

Beskrivelse Romfunksjonsprogram Utstyr Anbefalinger og avviklinger Funksjoner Eksempler Mer innhold

Sengerom for 1 pasient i døgnerhet psykiatri. Ofte innleggelse over lang tid.

Samtaler, observasjon, oppfølging og eventuelt pleie av pasient, plass til 1-2 personell.

Oppbevaring av personlige eiendeler og utstyr.

Pasient skal kunne spise og utføre aktiviteter ved bord i rommet.

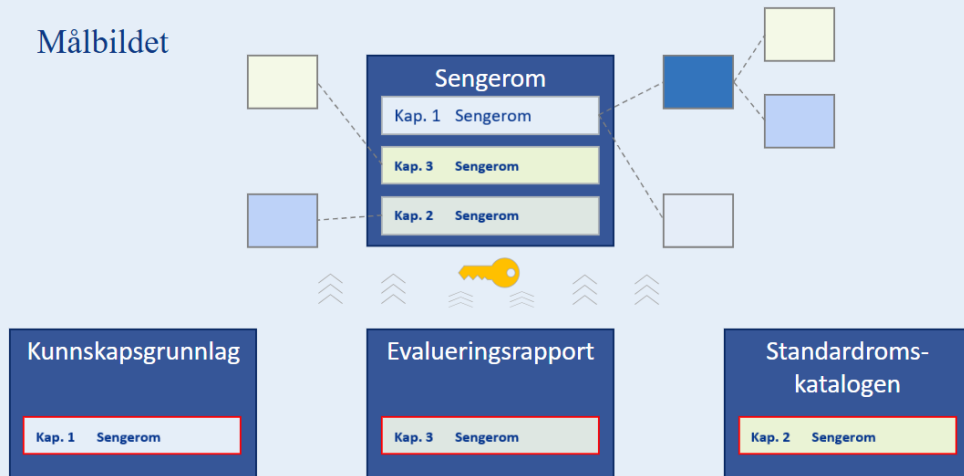
Inakt- eller pleiesituasjoner skal det være mulig med tilgang fra begge sider av sengen.

Pasienten skal ikke kunne glemme seg i rommet. Personalet skal kunne få umiddelbar oversikt over rommet, og også kunne se inn til pasient på natt med minst mulig forstyrrelse. Løsning med radarteknologi for pasientovervåking kan vurderes, for å redusere forstyrrelser av pasientenes søvn, spesielt for de pasientene som må observeres hyppig.

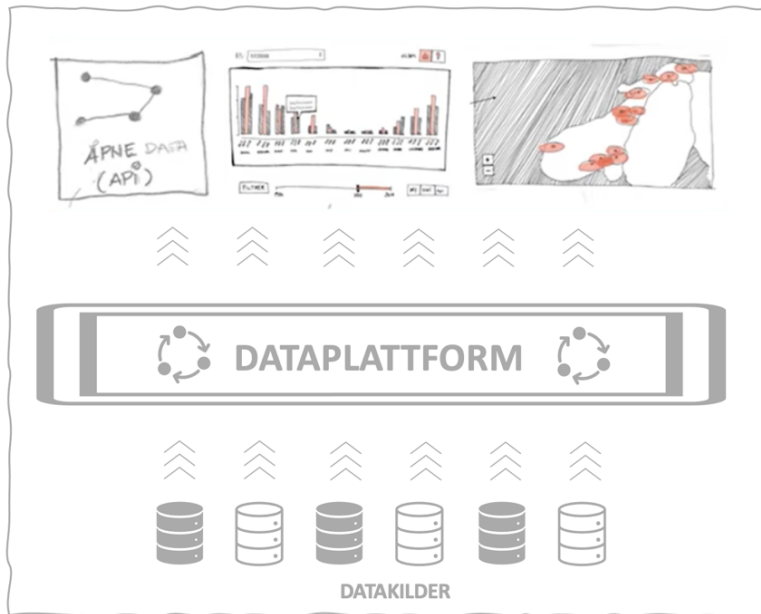
Spesielle hensyn til sikkerhet og robusthet gjelder (psykisk helsevern/TSB, se rommets robusthetsnivå: <https://kunnskapsbanken.sykehusbygg.no/temasider/psykisk-helsevern-og-nu/robusthet-og-sikkerhet/UBWG/Introduksjon>)

Målbildet

Gjøre tilgjengelig - til «alle»

Gjøre data tilgjengelig og støtte prosesser

Sammenstille og systematisere

Data fra eksisterende kilder

Kunnskapsbanken

Den viktigste formidlingskanalen
for deling av erfaring og kunnskap
om planlegging og bygging av sykehus

- for Sykehusbyggs ansatte
- for ansatte i RHF og HF
- for andre som er involvert i planlegging og bygging av sykehus

Funksjonsområder

Et **funksjonsområde** i et sykehus refererer til et avgrenset område som er organisert rundt en bestemt funksjon eller type aktivitet, og som er utformet for å støtte pasientbehandling, drift eller støttefunksjoner.

SYKEHUSBYGG Funksjonsområder Planlegge og bygge sykehus Tema Standardrom

Forside > Funksjoner > IA Opphold, somatikk > IA.9 Normalsengeområde > Kunnskapsgrunnlag

Kunnskapsgrunnlag

- 1. Sammenheng og anbefalinger
- 2. Hensikt
- 3. Kunnskapsgrunnlag
- 4. Overordnet utforming av sengeområder
- 5. Utforming av sengeområder med anbefalinger
- 6. Utforming på romnivå med anbefaling

Anbefalinger

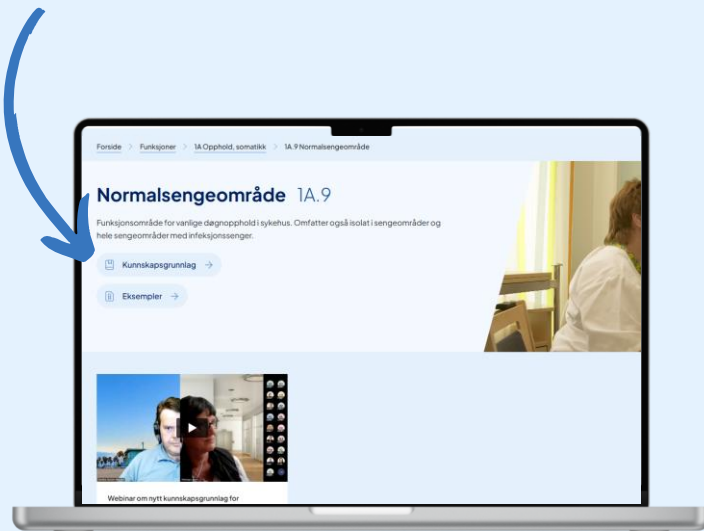
Tema som bør drøftes

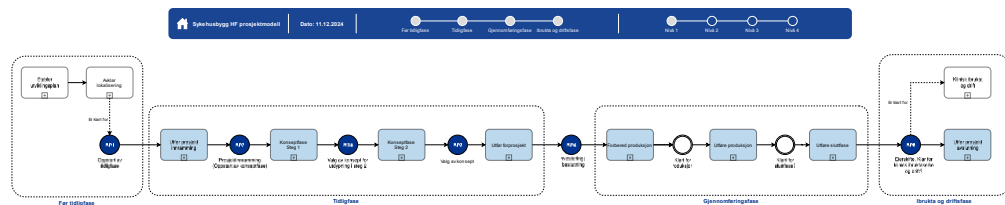
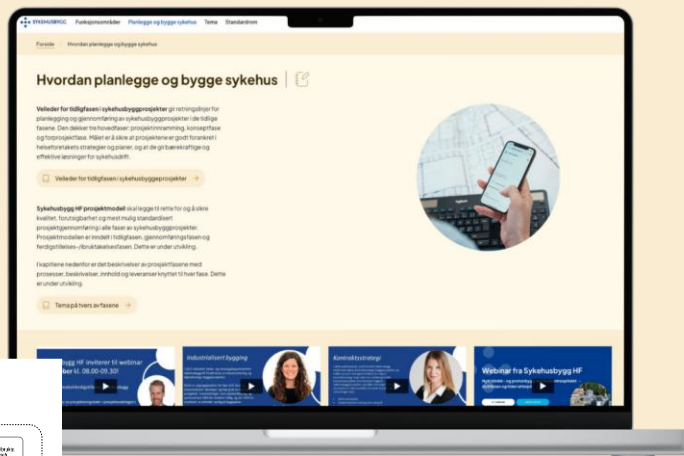
Utforming av sengeområder med anbefalinger

Anbefalinger for sengeområder

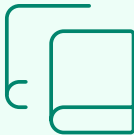
Anbefalinger

- Det anbefales å planlegge med generelle sengeområder som kan brukes av flere fagområder/spesialiteter.
- Plassering av trapper, tekniske rom og lignende, må vies spesiell oppmerksomhet, slik at det ikke hindrer visuell oversikt
- Ensengsrom med eget bad anbefales ut fra mange hensyn, der hensynet til smittevern og konfidensialitet veier tungt.
- Det skal tilrettelegges for visuell kontakt mellom ansatte og mellom personalet og pasient.
 - Nisjer foran sengerom anbefales ikke uten kompenserende tiltak i form av for eksempel sensortechnologi
 - Plassering av bad må ivareta mulige siktilinger til hodeenden av pasientsengen (observasjon av pasientens ansikt)
 - Vurdere mulighet for innsyn til pasientrom gjennom glass i dør eller vegg fra korridor.
- Avstand fra arbeidsstasjon til støtterom som lager, medisinsrom, desinfeksjonsrom, arbeidsrom og lignende har betydning for gangavstander. Det må prioriteres hvilke støtterom som skal ligge nærmest arbeidsstasjon.
- Det anbefales pasientnære arbeidsstasjoner med nærløper
- Felles støtterom bør plasseres sentralt i sengeområdet, og dette kan få konsekvenser for lengden av bygget/fly.

Temasider

Generelle tema på tvers av funksjonsområder og prosesser

Klassifikasjonssystemet |

Klassifikasjonssystemet skal bidra til en god og aktiv forvaltning av sykehusbyggene ved at informasjon kan innhentes om arealbruk og kapasitetsutnyttelse for de ulike funksjoner og rom, som gir grunnlag for å analysere hvordan ressursene kan videreutvikles.

Informasjonen fra klassifikasjonssystemet vil dermed være viktig ledelsesinformasjon, både for daglig styring og drift, men også som beslutningsgrunnlag for nasjonale oversikter.

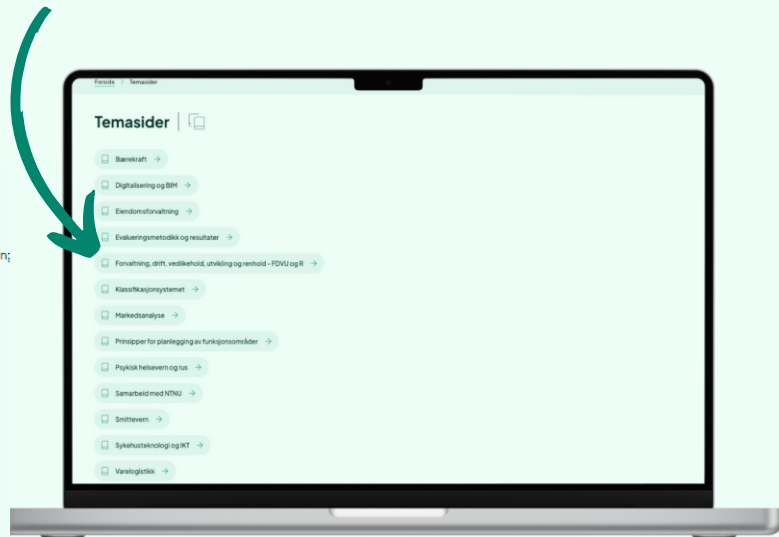
Bruk av selve databasen krever brukernavn og passord.

- Om klassifikasjonssystemet
- Brukerveileder til klassifikasjonssystemet
- Klassifikasjonssystemets nomenklatur

Evalueringsmetodikk og resultater |

I tidligfaseveilederen er det stilt krav til at alle sykehusbyggprosjekter skal ha en før- og etterevaluering. Sykehusbygg HF gjennomfører både prosessevaluering og evaluering av sykehus i drift.

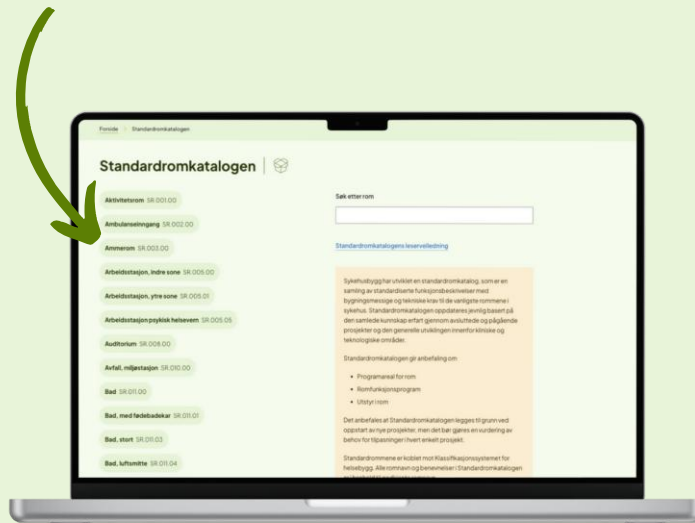
- Evalueringsmetodikk
- Evalueringsresultater Helse Nord
- Evalueringsresultater Helse Midt
- Evalueringsresultater Helse Vest
- Evalueringsresultater Helse Sør-Øst

Standardromkatalogen

Standardromkatalogen i Kunnskapsbanken
[Kunnskapsbanken for planlegging og bygging av sykehus](#)

Standardrom i andre land

Land	Standardisering av sykehusrom	Organisering
Norge	Nasjonal standardromkatalog	Statlig styrt gjennom RHF
Danmark	Regionale romprogrammer og SBI-anvisninger, men ingen nasjonal romkatalog	Kompleks struktur med fem regioner
Sverige	Regionale retningslinjer, men økende fokus på nasjonal harmonisering. Hadde tidligere nasjonale standarder, men ble lagt ned pga. for krevende å opprettholde (SPRI)	Regionstyrt
Finland	Ingen nasjonal «romkatalog» men veiledere og forskrifter	Sentralisert modell etter reform
England	NHS har nasjonale funksjons- og tekniske standarder for sykehusdesign	Enhetsorganisering (NHS)
Nederland	Private sykehus med nasjonale krav til kvalitet og sikkerhet. Hadde organisasjon (Bouwcollege) som hadde ansvar for nasjonale standarder, men ble lagt ned.	Forsikringsbasert modell
Australia	Omfattende standardromskatalog, og nasjonale guidelines	Delstats- og regionstyrt hvor mye standardene kan fravikes

Videreutvikling av Standardromkatalogen

- Standardisering i ombyggingsprosjekter
- Standardisert geometri
- Standardiserte løsninger

Videreutvikling av Standardromkatalogen

- Berike standardrom i Kunnskapsbanken
- Verktøy for arealplanlegging
- Dynamisk oppdatering

SYKEHUSBYGG

Funksjonsområder

Planlegg og bygg sykehus

Tema

Standardrom

Kunnskapsbanken

for planlegging og bygging av sykehus

Kunnskapsbanken er en nasjonal portal for deling av erfaring og kunnskap om sykehusbygging i spesialisthelsetjenesten.

Funksjoner

Les kunnskapsgrunnlag om de ulike funksjonene et sykehus består av, og finn relevante eksempler

Planlegg og bygg sykehus

Bli kjent med prosessen bak, helt fra prosjekttinnramming til gjennomføringsfasen

Temasider

Generelle tema på tvers av funksjon og prosess

Standardromkatalogen

En samling av standardiserte funksjonsbeskrivelser med bygningmessige og tekniske krav til de vanligste rommene i sykehus

Dette jobber vi med akkurat nå

Noe av det vi jobber med å utvikle og publisere for tiden:

- Funksjonsområder - operasjon og oppvåkning, sterilisentral, psykisk helsevern og rus, barn i sykehus, pasientservice, sengehåndtering, ambulansetjeneste, sentraljekkene mm
- Tema - ompakking, prinsipper for planlegging av sykehus, Kunst i sykehusbyggprosjekter
- Publisering av sykehusbyggs prosjektmodell

Vil du bidra til å forbedre Kunnskapsbanken?

[Gi oss en tilbakemelding](#)

[Eksempler](#)

[Kontakt oss på e-post](#)

[Personvern](#)

[Aktiver utkastmodus](#)

[Sanity Studio](#)

[Logg ut](#)

SYKEHUSBYGG

Gi oss en tilbakemelding - og bidra til forbedring!

Vil du bidra til å forbedre Kunnskapsbanken?

Gi oss en tilbakemelding

[Eksempler](#)

[Kontakt oss på e-post](#)

[Personvern](#)

[Aktiver utkastmodus](#)

[Sanity Studio](#)

[Logg ut](#)

Planlegging og bygging av sykehus skal være kunnskapsbasert!

Ved å knytte Standardromkatalogen sammen med kunnskapsbanken, kan vi berike standardrommene med lett tilgjengelig og oppdatert kunnskap, erfaring, eksempler og anbefalinger om hvordan rommene skal bygges og utformes på en måte som tilfredsstiller kravene, og samtidig er funksjonelle og erfaringsmessig gode løsninger.

Målet er at Standardromkatalogen sammen med Kunnskapsbanken blir et komplett, nyttig og effektivt verktøy for planlegging og bygging av sykehus.